מהדורה למורה – מפתח תשובות

מטרות הדף:

- לזהות משפט עיקרי ופסוקית בתוך משפט מורכב
- להכיר מילות שעבוד ולקשר אותן לסוג הפסוקית: זמן, סיבה, תנאי, ויתור, תכלית
- לתרגל כתיבה עצמאית של משפטים מורכבים תקינים ומגוונים

גרסה רגילה – כל הפריטים.

חלק א' – זיהוי סוג הפסוקית

1. ב – סיבה
2. ג – זמן
3. ד – תנאי
4. א – תכלית
5. ב – ויתור

חלק ב' – נכון או לא נכון

1. נכון – זו ההגדרה הבסיסית של משפט מורכב
2. לא נכון – הפסוקית תלויה במשפט העיקרי ולא עומדת לבד
3. נכון – 'אם' היא מילת שעבוד אופיינית לתנאי
4. לא נכון – יש מילות שעבוד שונות לכל סוג פסוקית, לא רק 'כי'

חלק ג' – השלימו את מילת השעבוד

1. אם
2. כי
3. כאשר
4. אף על פי ש
5. כדי ש

חלק ד' – התאימו מילת שעבוד לסוג הפסוקית

- 1 – ג (סיבה)
- 2 – ד (זמן)
- 3 – ה (תנאי)
- 4 – ב (ויתור)
- 5 – א (תכלית)

חלק ה' – סדרו את שלבי בניית משפט מורכב

1. בחרו שני משפטים פשוטים שקשורים ברעיון אחד
2. בחרו מילת שעבוד שמתאימה למשמעות הרצויה
3. חברו את שני המשפטים בעזרת מילת השעבוד
4. בדקו מהו המשפט העיקרי ומהי הפסוקית
5. קראו את המשפט בקול וודאו שהוא הגיוני ומנוקד נכון

חלק ו' – כתיבה עצמאית

1. 3 משפטים מורכבים תקינים עם פסוקיות מסוגים שונים, מילת שעבוד מוקפת ומתאימה למשמעות, פיסוק נכון

כרטיס יציאה – מה לחפש

- התלמיד מבין שהפסוקית תלויה במשפט העיקרי ואינה עומדת לבד
- התלמיד מכיר לפחות מילת שעבוד אחת לכל סוג פסוקית עיקרי
- המשפט שנכתב אכן מורכב וזוהה נכון סוג הפסוקית

טיפים להפעלה:

- אפשר להכין לתלמידים ברמה הבסיסית בנק מילות שעבוד מודפס על השולחן
- מומלץ להתחיל בתרגילי זיהוי לפני מעבר למשימות כתיבה עצמאית
- כדאי לשלב קריאה קצרה של כתבה או טקסט כיתתי לפני העבודה על הדף

דף תרגול: משפט מורכב – משפט עיקרי ופסוקית

דף התלמיד/ה רגיל

שם: _____ **כיתה:** _____ **תאריך:** _____

בדף זה נתרגל זיהוי וכתיבה של משפטים מורכבים: נבחין בין המשפט העיקרי לפסוקית, ונכיר מילות שעבוד שמציינות זמן, סיבה, תנאי, ויתור ותכלית.

1 חלק א' – זיהוי סוג הפסוקית

הקיפו את התשובה הנכונה.

1. 'קראתי את הספר כי הוא עניין אותי' - איזו פסוקית יש במשפט?

א) זמן ב) סיבה ג) תנאי ד) תכלית

2. 'נצא לטיול כאשר יפסיק הגשם' - איזו פסוקית יש במשפט?

א) תכלית ב) תנאי ג) זמן ד) ויתור

3. 'אם תלמד, תצליח במבחן' - איזו פסוקית יש במשפט?

א) סיבה ב) זמן ג) ויתור ד) תנאי

4. 'הוא הלך לישון מוקדם כדי שיקום רענן' - איזו פסוקית יש במשפט?

א) תכלית ב) סיבה ג) זמן ד) תנאי

5. 'הם המשיכו לשחק אף על פי שהיה חושך' - איזו פסוקית יש במשפט?

א) תנאי ב) ויתור ג) זמן ד) תכלית

2 חלק ב' – נכון או לא נכון

סמנו ✔ נכון או ✘ לא נכון.

#	משפט	✔ נכון	✘ לא נכון
1	במשפט מורכב יש משפט עיקרי אחד לפחות ופסוקית אחת לפחות	☐	☐
2	פסוקית יכולה לעמוד בפני עצמה כמשפט שלם ומובן	☐	☐
3	מילת השעבוד 'אם' פותחת בדרך כלל פסוקית תנאי	☐	☐
4	בכל משפט מורכב חייבים להשתמש רק במילת השעבוד 'כי'	☐	☐

3 חלק ג' – השלימו את מילת השעבוד

השלימו את המילה החסרה.

1. _____ תרד הטמפרטורה, נדליק את התנור

2. הוא הצליח במבחן _____ למד הרבה

3. נעבור את הכביש _____ הרמזור יתחלף לירוק

4. המשכנו בטיול _____ היה קר מאוד

5. סגרנו את החלון _____ לא ייכנס גשם

4 חלק ד' – התאימו מילת שעבוד לסוג הפסוקית

התאימו: כתבו ליד כל מספר את האות המתאימה מהעמודה השמאלית.

1. כי	___	**א.** תכלית
2. כאשר	___	**ב.** ויתור
3. אם	___	**ג.** סיבה
4. אף על פי ש	___	**ד.** זמן
5. כדי ש	___	**ה.** תנאי

5 חלק ה' – סדרו את שלבי בניית משפט מורכב

מספרו את השלבים לפי הסדר הנכון (1, 2, 3...).

☐	בדקו מהו המשפט העיקרי ומהי הפסוקית
☐	חברו את שני המשפטים בעזרת מילת השעבוד
☐	קראו את המשפט בקול וודאו שהוא הגיוני ומנוקד נכון
☐	בחרו שני משפטים פשוטים שקשורים ברעיון אחד
☐	בחרו מילת שעבוד שמתאימה למשמעות הרצויה

6 חלק ו' – כתיבה עצמאית

כתבו תשובה מלאה במשפטים שלמים.

1. כתבו 3 משפטים מורכבים משלכם, כל אחד עם פסוקית מסוג אחר (למשל זמן, סיבה, תנאי), והקיפו בכל משפט את מילת השעבוד

כרטיס יציאה

מהו ההבדל בין משפט עיקרי לפסוקית?

תנו דוגמה למילת שעבוד שמציינת תנאי

כתבו משפט מורכב אחד וציינו את סוג הפסוקית בו

איך הרגשתי בשיעור? ☹ 😐 🙂 😀